CODE : 35T EDUC
(EN/AS/BN/BD)

2025

EDUCATION

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

*Q. No. **1** carries **1** mark each* .... 1×12 = 12

*Q. No. **2** carries **2** marks each* .... 2×12 = 24

*Q. No. **3** carries **4** marks each* .... 4×10 = 40

*Q. No. **4** carries **6** marks each* .... 6×4 = 24

Total = 100

1. Answer the following questions : *(any twelve)* 1×12=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া ঃ *(যিকোনো বাৰটা)*

নিম্নোক্ত প্রশ্নগুলির উত্তর দাও ঃ *(যে-কোনো বারোটি)*

गाहायाव होनाय सोंनायफोरनि फिननाय हो : *(जायखिजाया मोनजिनै)*

- Fill in the blanks :

  খালী ঠাই পূৰণ কৰা ঃ

  শূন্যস্থান পূরণ করো ঃ

  लांदां जायगा आबुं खालाम :

(a) The Indira Gandhi National Open University was established in ______.

ইন্দিৰা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় ______ চনত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল।

ইন্দিরা গান্ধী রাষ্ট্রীয় মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় ______ সালে প্রতিষ্ঠা করা হয়েছিল।

इन्दिरा गान्धी हादरारि उदां मुलुगसोलोंसालिखौ ______ मायथाइयाव गायसननाय जादोंमोन।

(b) On the basis of the recommendation of ______ Commission Government of Assam decided to change some high schools into multipurpose school.

______ আয়োগৰ পৰামৰ্শৰ ভিত্তিত অসমত বহুমুখী মাধ্যমিক বিদ্যালয়সমূহ প্ৰতিস্থা কৰা হৈছিল।

______ আয়োগের পরামর্শের ভিত্তিতে অসমে বহুমুখী মাধ্যমিক বিদ্যালয়গুলি প্রতিষ্ঠা করা হয়েছিল।

______ आय'गनि फोरमायथि बिथायाव आसामाव बां मोखाङारि गेजेरारि फरायसालिफोरखौ गायसननाय जादोंमोन।

(c) Prior to ______ secondary education in Assam was controlled by the Gauhati University and Government of Assam.

______ চনৰ আগলৈকে অসমৰ মাধ্যমিক শিক্ষা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আৰু অসম চৰকাৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিছিল।

______ সালের পূর্বে অসমের মাধ্যমিক শিক্ষা গুয়াহাটি বিশ্ববিদ্যালয় এবং অসম সরকার নিয়ন্ত্রণ করেছিল।

______ मायथाइनि सिगांसिम आसामनि गेजेरारि सोलोंथाइ गुवाहाटी भुम फरायसालि आरो आसाम सरकारा सामलायदोंमोन।

(d) The concept of correspondence education was first introduced by _____ in 1840.

পত্ৰযোগে শিক্ষাৰ ধাৰণাটো প্ৰথম _____ ১৮৪০ চনত প্ৰৱৰ্ত্তন কৰিছিল।

পত্রযোগে শিক্ষার ধারণাটি প্রথম ______ ১৮৪০ সালে প্রবর্তন করেছিল।

दैथाइयारि सोलोंथाइनि सानदांथाइखौ सिगां ______ आ 1840 मायथाइयाव बाहाय जेनग्रोदोंमोन।

(e) The name of the largest Open University of the world is _____.

বিশ্বৰ সৰ্ববৃহৎ মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়খনৰ নাম হৈছে _____।

বিশ্বের সর্ববৃহৎ মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ের নাম হল ______।

बुहुमनि देरसिन उदां मुलुगसोलोंसालिनि मुङा जादों ______।

(f) World Environment Day is celebrated on ______.

বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস ______ তাৰিখে উদ্‌যাপন কৰা হয়।

বিশ্ব পরিবেশ দিবস ______ তারিখে উদ্‌যাপন করা হয়।

मुलुगनां आबहावा सान ______ खालाराव फालिनाय जायो।

(g) Ivan Pavlov was a Russian Physiologist and _____.

আইভান পেভ্‌লভ এজন ৰাছিয়াৰ শৰীৰতত্ত্ববিদ তথা _____ আছিল।

আইভান প্যাভলভ একজন রাশিয়ার শারীরতত্ত্ববিদ তথা ______ ছিলেন।

आइभान पेभलभआ सासे रासियानि सोलेर सानथौगिरि आरो ______ मोन।

(h) Conditioning method of learning establishes bond between natural tendency and ______.

শিক্ষণৰ অনুবন্ধনবাদ পদ্ধতিয়ে স্বাভাৱিক প্ৰৱণতা আৰু ______ ৰ মাজত সমন্ধ স্থাপন কৰে।

শিক্ষণের অনুবন্ধনবাদ পদ্ধতি স্বাভাবিক প্রবণতা এবং ______-এর মধ্যে সম্বন্ধ স্থাপন করে।

सोलोंनायनि रादायारि आदबआ मिथिंगायारि एरथुनाय आरो ______ नि गेजेराव सोमोन्दो गावसङो।

- Give short answer in ***one*** sentence :

এটা বাক্যত উত্তৰ দিয়া ঃ

একটি বাক্যে উত্তর দাও ঃ

मोनसे बाथ्रायाव फिननाय हो :

(i) Which Education Commission suggested the 10+2+3 structure of education ?

কোনখন শিক্ষা আয়োগে 10+2+3 শিক্ষা গাঁথনিৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল ?

কোন্ শিক্ষা আয়োগ 10+2+3 শিক্ষা কাঠামোর পরামর্শ প্রদান করেছিল ?

माबे सोलोंथाइ आय'गआ 10+2+3 सोलोंथाइ दाथाइनि सुबुरन होदोंमोन ?

(j) "Non-formal education differs from formal education in the sense that it takes place outside the formal school system." Who said this ?

"আনুস্থানিক শিক্ষাৰ বাহিৰত সুপৰিকল্পিতভাৱে যি শিক্ষাব্যৱস্থা প্ৰচলন কৰা হয় তাকে অগতানুগতিক শিক্ষা বুলি কোৱা হয়।" — এই উক্তিটো কাৰ ?

"প্রথাগত শিক্ষার বাইরে সুপরিকল্পিতভাবে যে শিক্ষাব্যবস্থা প্রচলন করা হয় তাকে প্রথা-বহির্ভূত শিক্ষা বলা হয়।" — এই উক্তিটি কার ?

''गोरा नङै खान्थिलेखा सोलोंथाइया खान्थिलेखा सोलोंथाइनिफ्राय फाराग मानोना बेखौ खान्थिलेखा फरायसालि राहानि बायजोआव होनाय जायो।'' बे बुंफुरलुआ सोरनि ?

(k) "Physical education is the sum of changes in the individual caused by experiences centering motor activity." Who said this ?

"শাৰীৰিক শিক্ষা হ'ল সঞ্চালন ক্ৰিয়া কেন্দ্ৰিক অভিজ্ঞতাৰ ফলস্বৰূপে উদ্ভৱ হোৱা ব্যক্তিৰ পৰিবৰ্ত্তনৰ সমষ্টি।" — এই উক্তিটো কাৰ?

"শারীরিক শিক্ষা হল সঞ্চালন ক্রিয়াকেন্দ্রিক অভিজ্ঞতার ফলস্বরূপ উদ্ভব হওয়া ব্যক্তির পরিবর্তনের সমষ্টি।" — এই উক্তিটি কার?

''सोलेरारि सोलोंथाइया जादों motor activity खौ मिरु खालामनानै रोंमोनदांथिजों गावखौ सोलायनायफोरनि जथुम।'' बे बुंफुरलुआ सोरनि?

(l) "Learning is both acquisition and retention of habit, knowledge and attitude." Who said this statement ?

"অভ্যাস, জ্ঞান তথা মনোভংগীৰ আয়ত্বকৰণ আৰু সংৰক্ষণেই হ'ল শিক্ষণ।" — এই উক্তিটি কোনে কৈছিল?

"অভ্যাস, জ্ঞান তথা মনোভঙ্গির আয়ত্তকরণ এবং সংরক্ষণই হল শিক্ষণ।" — এই উক্তিটি কে করেছিলেন?

''सर', गियान आरो गोसोनि साननायखौ आवथाय हानाय आरो गोसोआव लाखिनो हानायानो सोलोंनाय।'' बे बुंफुरलुखौ सोर बुंदोंमोन?

(m) What is voluntary or volitional attention ?

ঐচ্ছিক বা ইচ্ছাকৃত মনোযোগ কাক বোলে?

ঐচ্ছিক বা ইচ্ছাকৃত মনোযোগ কাকে বলে?

गाव गोसोआरि एबा गोसोजानाय गोसो होनाय माखौ बुङो?

(n) What is image memory ?

প্ৰতিৰূপ স্মৃতি কি?

প্রতিরূপ স্মৃতি কী?

सायखंआरि बिसम्बिआ मा?

(o) What is mode ?

বহুলক কাক বোলে?

বহুলক (মোড) কাকে বলে?

गेजेरगां माखौ बुङो ?

(p) Write the formula for finding out first quartile from group data.

সমূহিত ৰাশিৰ পৰা প্ৰথম চতুৰ্থক নিৰ্ণয় কৰা সূত্ৰটো লিখা।

সমূহিত রাশি থেকে প্রথম চতুর্থাংশ নির্ণয় করার সূত্রটি লেখো।

हानजायारि खारिनिफ्राय गिबि ब्रैथिखौ दिहुननाय मावसुलुखौ लिर।

2. Answer ***any twelve*** of the following questions : 2×12=24

তলত দিয়া *যিকোনো বাৰটা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া ঃ

নিম্নলিখিত *যে-কোনো বারোটি* প্রশ্নের উত্তর দাও ঃ

गाहायाव होनाय ***जायखिजाया मोनजिनै*** सोंनायनि फिननाय हो :

(a) Write two suggestions of Kothari Commission regarding education and productivity.

শিক্ষা আৰু উৎপাদনমুখিতা সম্পৰ্কে কোঠাৰী আয়োগে আগবঢ়োৱা দুটা পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰা।

শিক্ষা এবং উৎপাদনশীলতা সম্পর্কে কোঠারী আয়োগের দুটি পরামর্শ উল্লেখ করো।

सोलोंथाइ आरो मावदिहुनथाइनि सोमोन्दै क'थारि आय'गआ होनाय मोननै सुबुरन मख'।

(b) Write two importance of vocationalisation of secondary education in the present context.

বৰ্ত্তমান পৰিস্থিতিত মাধ্যমিক শিক্ষাৰ বৃত্তিমুখীকৰণৰ দুটা প্ৰয়োজনীয়তা উল্লেখ কৰা।

বর্তমান পরিস্থিতিতে মাধ্যমিক শিক্ষার বৃত্তিমুখীকরণের দুটি প্রয়োজনীয়তা উল্লেখ করো।

आथिखालनि बिथाथियाव गेजेरारि सोलोंथाइनि जिउराहायारिनि मोननै गोनांथि मख'।

(c) Write two objectives of "Operation Blackboard" scheme.

"অপাৰেচন ব্লেকবৰ্ড" আঁচনিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

"অপারেশন ব্ল্যাকবোর্ড" পরিকল্পনার দুটি উদ্দেশ্য উল্লেখ করো।

'अपारेसन ब्लेकबर्ड' बिथांखिनि मोननै थांखि मख'।

(d) Define the concept of physical education.

শাৰীৰিক শিক্ষাৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা।

শারীরিক শিক্ষার ধারণাটি সঠিকভাবে বর্ণনা করো।

सोलेरारि सोलोंथाइनि सानदांथाइ बेखेव।

(e) What do you mean by value education ?

মূল্যবোধৰ শিক্ষা বুলিলে তুমি কি বুজা ?

মূল্যবোধের শিক্ষা বলতে তুমি কী বোঝো ?

बेसेननां सोलोंथाइ बुङोब्ला नों मा बुजियो ?

(f) Define the concept of women empowerment.

মহিলা সৱলীকৰণৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

মহিলা সবলীকরণের ধারণাটি ব্যাখ্যা করো।

आइजो गोहो बांहोथाइनि सानदांथाइ बेखेव।

(g) Write two differences between maturation and learning.

পৰিপক্কতা আৰু শিক্ষণৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

পরিপক্কতা এবং শিক্ষণের মধ্যে দুটি পার্থক্য লেখো।

रानाय आरो सोलोंनायनि गेजेराव थानाय मोननै फाराग लिर।

(h) What do you mean by law of readiness in learning ?

শিক্ষণৰ প্ৰস্তুতিৰ নীতি বুলিলে কি বুজা ?

শিক্ষণের প্রস্তুতির নীতি বলতে তুমি কী বোঝো?

सोलोंनायनि थियारिथि खान्थि बुङोब्ला मा बुजियो?

(i) What is retention?

সংৰক্ষণ কাক বোলে?

সংরক্ষণ কাকে বলে?

गोसोआव जुथुमनाय माखौ बुङो?

(j) What is retroactive inhibition?

পাশ্চাৎমুখী প্ৰতিৰোধ কাক বোলে?

পশ্চাৎমুখী প্রতিরোধ কাকে বলে?

आगुनां थाबथानाय माखौ बुङो?

(k) Write *any two* characteristics of attention.

মনোযোগৰ *যিকোনো দুটা* বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

মনোযোগের *যে-কোনো দুটি* বৈশিষ্ট্য উল্লেখ করো।

गोसो होनायनि जायखिजाया मोननै आखु मख'।

(l) Define the concept of mental health and hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্য আৰু স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা।

মানসিক স্বাস্থ্য এবং স্বাস্থ্যবিজ্ঞানের ধারণা সঠিকভাবে বর্ণনা করো।

गोसोआरि सावस्रि आरो देहा बिगियाननि सानदांथाइ बेखेव।

(m) Write two objectives of mental hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানের দুটি উদ্দেশ্য উল্লেখ করো।

गोसोआरि देहा बिगियाननि मोननै थांखि मख'।

(n) Define the preventive function of mental hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ প্ৰতিৰোধমূলক কাৰ্য ব্যাখ্যা কৰা।

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানের প্রতিরোধমূলক কার্যের সঠিক বর্ণনা দাও।

गोसोआरि देहा बिगियाननि होबथानां हाबाखौ बेखेव।

(o) Find the Median and Mode from the following data : 1+1=2

তলত দিয়া তথ্যৰাশিৰ পৰা মধ্যমা আৰু বহুলক নিৰ্ণয় কৰা ঃ

নিম্নলিখিত তথ্যরাশি থেকে মধ্যমা এবং বহুলক (মোড) নির্ণয় করো ঃ

गाहायाव होनाय खारिनिफ्राय गेजेरमा आरो गेजेरगां दिहुन :

58, 42, 30, 64, 57, 42, 34, 53, 44 and 38

(p) Write two merits of quartile deviation as a measurment of variability.

ভেদ্যতা বা বিচ্যুতিৰ জোখ হিচাপে চতুৰ্থক বিচ্যুতিৰ দুটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।

ভেদ্যতা বা বিচ্যুতির পরিমাপক হিসেবে চতুর্থাংশ বিচ্যুতির দুটি সুবিধা উল্লেখ করো।

सोलायस्लु फारागथिनि सुवारि हिसाबै ब्रैथि थाख्लेंथाइनि मोननै हामजाथाव मख'।

3. Answer ***any ten*** of the following questions : 4×10=40

তলত দিয়া ***যিকোনো দহটা*** প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া ঃ

নিম্নলিখিত ***যে-কোনো দশটি*** প্রশ্নের উত্তর দাও ঃ

गाहायाव होनाय ***जायखिजाया मोनजि*** सोंनायनि फिननाय हो :

(a) Write four important provisions of the Secondary Education Act of Assam (1961).

অসম মাধ্যমিক শিক্ষা আইনত (1961) উল্লেখ কৰা চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰস্তাৱৰ বিষয়ে লিখা।

অসম মাধ্যমিক শিক্ষা আইনে (1961) উল্লেখিত চারটি গুরুত্বপূর্ণ প্রস্তাবের বিষয়ে লেখো।

आसाम गेजेरारि सोलोंथाइ आयेन (1961) मख'नाय मोनब्रै गोनांथार बिथांखिनि सोमोन्दै लिर।

(b) Write four important functions of 'Board of Secondary Education, Assam'.

"অসম মাধ্যমিক শিক্ষা বোর্ড" ৰ চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য্যাৱলী উল্লেখ কৰা।

"অসম মাধ্যমিক শিক্ষা বোর্ড"-এর চারটি গুরুত্বপূর্ণ কার্যাবলী উল্লেখ করো।

'आसाम गेजेरारि सोलोंथाइ बर्ड' नि मोनब्रै गोनांथार मावफारि मख'।

(c) Discuss four major problems of secondary education in Assam.

অসমৰ মাধ্যমিক শিক্ষাৰ চাৰিটা মূল সমস্যা আলোচনা কৰা।

অসমের মাধ্যমিক শিক্ষার চারটি মূল সমস্যা আলোচনা করো।

आसाम गेजेरारि सोलोंथाइनि मोनब्रै गाहाइ जेंनाखौ सावराय।

(d) Write four objectives of non-formal education.

অগতানুগতিক শিক্ষাৰ চাৰিটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

অপ্রথাগত শিক্ষার চারটি উদ্দেশ্য উল্লেখ করো।

गोरानङै खान्थिलेखा सोलोंथाइनि मोनब्रै बिथांखि मख'।

(e) Write four advantages of correspondence education.

পত্ৰ বা ডাকযোগে দিয়া শিক্ষাৰ চাৰিটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।

পত্র বা ডাকযোগে দেওয়া শিক্ষার চারটি সুবিধা উল্লেখ করো।

दैथाइयारि सोलोंथाइ एबा लाइजाम दैथाय सोलोंथाइनि मोनब्रै हामजाथाव मख'।

(f) Discuss four significant aspects of distance education.

দূৰ শিক্ষাৰ চাৰিটা তাৎপৰ্যপূৰ্ণ দিশ উল্লেখ কৰা।

দূরশিক্ষার চারটি তাৎপর্যপূর্ণ দৃষ্টিভঙ্গি আলোচনা করো।

जानथाइयारि सोलोंथाइनि मोनब्रै बेसेन गोनां दिगखौ मख'।

(g) How can the physical education be imparted in school ? Discuss.

বিদ্যালয়ত শাৰীৰিক শিক্ষা কেনেদৰে প্ৰদান কৰিব পাৰি? আলোচনা কৰা।

বিদ্যালয়ে শারীরিক শিক্ষা কীভাবে প্রদান করা যেতে পারে? আলোচনা করো।

फरायसालियाव सोलेरारि सोलोंथाइ माबोरै होनो हायो? सावराय।

(h) Discuss the need and importance of value education.

মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

মূল্যবোধের শিক্ষার প্রয়োজনীয়তা এবং গুরুত্ব আলোচনা করো।

बेसेननां सोलोंथाइनि नांगौथि आरो गोनांथिखौ सावराय।

(i) Write four important characteristics of insightful learning.

অন্তঃদৰ্শন শিক্ষণৰ চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

অন্তর্দর্শন শিক্ষণের চারটি গুরুত্বপূর্ণ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ করো।

इसिं नोजोरथि सोलोंनायनि मोनब्रै गोनांथार आखुथाइ लिर।

(j) Discuss the educational significance of law of effect.

শিক্ষণৰ ফলাফল বা পৰিণামৰ নীতিৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্য্য আলোচনা কৰা।

শিক্ষণের ফলাফল বা পরিণামের নীতির শৈক্ষিক তাৎপর্য আলোচনা করো।

गोहोमथि नेमनि सोलोंथाइयारि बेसेनखौ सावराय।

(k) Write four physical causes of forgetting.

বিস্মৃতিৰ চাৰিটা শাৰীৰিক কাৰণ উল্লেখ কৰা।

বিস্মৃতির চারটি শারীরিক কারণ লেখো।

बांवगारनायनि मोनब्रै सोलेरारि जाहोन लिर।

(l) "Attention and interest are like two sides of the same coin." Discuss.

"মনোযোগ আৰু আগ্ৰহ একেটা মুদ্ৰাৰ দুটা পিঠিৰ দৰে।" আলোচনা কৰা।

"মনোযোগ এবং আগ্রহ একটি মুদ্রারই দুটো পিঠের মতো।" আলোচনা করো।

''गोसो होनाय आरो गोसो दुंनाया गरसे खाउरिनिनो मोननै बिखुंनि बादि।'' सावराय।

(m) Discuss four characteristics of a mentally healthy individual.

মানসিকভাৱে সুস্থ এজন ব্যক্তিৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য আলোচনা কৰা।

মানসিকভাবে সুস্থ একজন ব্যক্তির চারটি বৈশিষ্ট্য আলোচনা করো।

गोसोआरि गोगो सासे सुबुंनि मोनब्रै आखुथाइ सावराय।

(n) Discuss the importance of statistics in education and psychology.

শিক্ষা আৰু মনোবিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

শিক্ষা এবং মনোবিজ্ঞানের ক্ষেত্রে পরিসংখ্যা বিজ্ঞানের প্রয়োজনীয়তা সম্বন্ধে আলোচনা করো।

सोलोंथाइ आरो गोसोबिगियाननि बेलायाव सानसरथुम बिगियाननि गोनांथिनि सोमोन्दै सावराय।

(o) What is frequency polygon ? Draw a frequency polygon from the following distribution table : (use graph paper) 1+3=4

বাৰংবাৰতা বহুভুজ কাক বোলে ? তলত দিয়া তালিকাৰ তথ্যসমূহৰ পৰা বাৰংবাৰতা বহুভুজ অংকন কৰা ঃ (লেখ কাগজ ব্যৱহাৰ কৰিবা)

বারংবারতা বহুভূজ কাকে বলে ? নিম্নলিখিত তালিকার তথ্যসমূহ থেকে বারংবারতা বহুভূজ অঙ্কন করো ঃ (লেখ কাগজ ব্যবহার করবে)

गलेगलेथा आखान्थिबां माखौ बुङो ? गाहायाव होनाय संलाइनि खारिफोरनिफ्राय गलेगलेथा आखान्थिबां खारखोंलु आखि : (खारखोंलु बाहाय)

Class Interval *(শ্ৰেণী অন্তৰাল)* *(শ্রেণী ব্যবধান)* (थाखो खोन्दोब)	**Frequency** *(বাৰংবাৰতা)* *(বারংবারতা)* (गलेगलेथा)
80 – 84	1
75 – 79	3
70 – 74	6
65 – 69	9
60 – 64	12
55 – 59	8
50 – 54	6
45 – 49	3
40 – 44	2
	N = 50

4. Answer ***any four*** of the following questions : 6×4=24

তলত দিয়া *যিকোনো চাৰিটা* প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া ঃ

নিম্নলিখিত *যে-কোনো চারটি* প্রশ্নের উত্তর দাও ঃ

गाहायाव होनाय ***जायखिजाया मोनब्रै*** सोंनायनि फिननाय हो :

(a) What is environmental education ? Discuss the principles of environmental education. 2+4=6

পৰিবেশ শিক্ষা কাক বোলে ? পৰিবেশ শিক্ষাৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।

পরিবেশ শিক্ষা কাকে বলে ? পরিবেশ শিক্ষার নীতিসমূহ আলোচনা করো।

सोरबिथिङारि सोलोंथाइ माखौ बुङो ? सोरबिथिङारि सोलोंथाइनि खान्थिफोरखौ सावराय।

(b) What is population education ? How can the population education be imparted in educational institution ? Discuss. 2+4=6

জনসংখ্যা শিক্ষা কাক বোলে ? শিক্ষানুষ্ঠানত জনসংখ্যা শিক্ষা কেনেদৰে প্ৰদান কৰিব পাৰি ? আলোচনা কৰা।

জনসংখ্যা শিক্ষা কাকে বলে ? শিক্ষাপ্রতিষ্ঠানে জনসংখ্যা শিক্ষা কীভাবে প্রদান করা যেতে পারে ? আলোচনা করো।

सुबुं सानखो सोलोंथाइ माखौ बुङो ? सोलोंथाइयारि फसंथानाव सुबुं सानखो सोलोंथाइखौ माबोरै होनो हायो ? सावराय।

(c) What is connectionism in learning ? Discuss the educative value of trial and error method of learning. 2+4=6

শিক্ষণৰ সংযোগবাদ তত্ত্ব কাক বোলে ? প্ৰচেষ্টা আৰু ভুল শিক্ষণ পদ্ধতিৰ শৈক্ষিক মূল্য আলোচনা কৰা।

শিক্ষণের সংযোগবাদ তত্ত্ব কাকে বলে? প্রচেষ্টা এবং ভুল শিক্ষণ পদ্ধতির শৈক্ষিক মূল্য আলোচনা করো।

सोलोंनायनि फोनांजाबारि बाद माखौ बुङो? नाजानाय आरो गोरोन्थि आदब सोलोंनायनि सोलोंथाइयारि बेसेनथि सावराय।

(d) Describe the meaning and process of memory. Briefly discuss four marks of good memory. 2+4=6

স্মৃতিৰ অৰ্থ আৰু প্ৰক্ৰিয়া ব্যাখ্যা কৰা। ভাল স্মৃতিৰ চাৰিটা লক্ষণ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

স্মৃতির অর্থ এবং প্রক্রিয়া ব্যাখ্যা করো। ভালো স্মৃতির চারটি লক্ষণ সংক্ষেপে আলোচনা করো।

बिसम्बिनि ओंथि आरो बिखान्थिखौ बेखेव। मोजां बिसम्बिनि मोनब्रै आखु गुसुङै सावराय।

(e) What is attention? Discuss the importance of attention and interest in education. 2+4=6

মনোযোগ কাক বোলে? শিক্ষা ক্ষেত্ৰত মনোযোগ আৰু আগ্ৰহৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

মনোযোগ কাকে বলে? শিক্ষাক্ষেত্রে মনোযোগ এবং আগ্রহের গুরুত্ব আলোচনা করো।

गोसो होनाय माखौ बुङो? सोलोंथाइनि बिथिंआव गोसो होनाय आरो गोसो दुंनायनि गोनांथिखौ सावराय।

(f) What is mean? Compute mean from the following distribution table by Assumed Mean method : 1+5=6

গড় কাক বোলে? অনুমিত গড় পদ্ধতিৰ সহায়ত তলত দিয়া বাৰংবাৰতা বিভাজন তালিকাৰ পৰা গড় নিৰ্ণয় কৰা ঃ

গড় কাকে বলে? অনুমিত গড় পদ্ধতির সাহায্যে নিম্নলিখিত বারংবারতা বিভাজন তালিকা থেকে গড় নির্ণয় করো ঃ

गेजेरथि माखौ बुङो? हमना लानाय गेजेरथि आदबनि हेफाजाबाव गाहायाव होनाय गलेगलेथा रानसारथि संलाइनिफ्राय गेजेरथि दिहुन।

Class Interval *(শ্ৰেণী অন্তৰাল)* *(শ্রেণী ব্যবধান)* (थाखो खोन्दोब)	**Frequency** *(বাৰংবাৰতা)* *(বারংবারতা)* (गलेगलेथा)
65 – 69	2
60 – 64	3
55 – 59	4
50 – 54	7
45 – 49	8
40 – 44	16
35 – 39	9
30 – 34	4
25 – 29	3
20 – 24	2
15 – 19	2
	N = 60

———×———